

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžo/2/2014
Identifikačné číslo spisu:	5013200388
Dátum vydania rozhodnutia:	28.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5013200388.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci navrhovateľky : M., bytom A. zastúpená M., bytom tamtiež, proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Liptovský Mikuláš, Kollárova 2, Liptovský Mikuláš, v konaní o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu sp. zn. 2463/2013 z 18. marca 2013, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 23Sp/36/2013 -28 z 31. októbra 2013, jednomyselne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23Sp/36/2013 -28 z 31. októbra 2013 p o t v r d z u j e.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej v texte rozsudku len „prvostupňový súd“) rozsudkom č.k. 23Sp/36/2013 -28 z 31. októbra 2013 podľa ust. § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil odvolaním napadnuté rozhodnutie odporcu sp. zn. 2463/2013 z 18. marca 2013 - ktorým podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 327/2005 Z. z.“) navrhovateľke nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci v právnej veci o vyplatenie príplatku k príspevku pri narodení dieťaťa vo výške 678,49 EUR a zrušenie rozhodnutia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, pracovisko Žilina č. k. AZ/2011/00523/2 z 28. februára 2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 3. marca 2011 - a navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal. Prvostupňový súd zároveň uložil navrhovateľke povinnosť zaplatiť na účet Krajského súdu v Banskej Bystrici súdny poplatok v sume 35 Eur v lehote 3 dní.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že z napadnutého rozhodnutia odporcu vyplýva, že navrhovateľka na základe predložených listinných dokladov spĺňala podmienky materiálnej núdze, ale na druhej strane sa u nej jednalo o zrejmu bezúpešnosť sporu. Prvostupňový súd citujúc ust. § 8 zák. č. 327/2005 Z.z., § 1 ods.3, § 2 ods.2 písm. a), § 3a ods. 5 a § 15 ods. 4 zák. č. 235/1998 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa, o príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá v znení neskorších predpisov účinného od 01.01.2010 (ďalej len „zák. č. 235/1998 Z.z.“) uviedol, že z podkladov administratívneho spisu je zrejmé, že navrhovateľke sa narodili 3 maloleté deti : U., nar. XX.XX.XXXX, L., nar. XX.XX.XXXX a V., nar. XX.XX.XXXX. Vo veci bolo nesporne preukázané, že na základe rozsudku Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši č.k. 3P/265/2008-57 z 12.03.2009, právoplatného dňom 23.03.2009, bolo prvé dieťa, a to maloletá U., nar. XX.XX.XXXX, zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom R. a M., obaja bytom A.. Na základe uvedených skutočností prvostupňový súd skonštatoval, že navrhovateľka nespĺňa podmienky pre vyplatenie príplatku k príspevku pri narodení druhého alebo tretieho dieťaťa, z dôvodu ktorého ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva, pričom povinnosť skúmať túto otázku vyplýva pre správny orgán priamo zo zákona č. 327/2005 Z.z. Prvostupňový súd uviedol, že tvrdenie zástupcu navrhovateľky, že zákon č. 235/1998 Z.z. nadobudol účinnosť až od 01.01.2010 a že sa nevzťahuje na skôr narodené deti, nemá oporu v zákone, pretože podľa § 15 ods. 4 zák. č. 235/1998 Z.z. sa tento zákon vzťahuje aj na deti, ktoré sa narodili pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona. Zákon č. 235/1998 Z.z. neumožňuje vyplatiť navrhovateľke príplatok k príspevku pri narodení druhého a tretieho dieťaťa, ak jedno z detí bolo zverené súdom do náhradnej osobnej starostlivosti inej osobe ako je rodič.

Pokiaľ zástupkyňa odporcu namietala, že opravný prostriedok podala neoprávnená osoba, prvostupňový súd vychádzal zo splnomocnenia navrhovateľky zo dňa 13.09.2013, v ktorom navrhovateľka splnomocnila svojho otca na zastupovanie na súdnom procese vedenom s odporcom, ako aj na úkony mimo súdneho obhajovania. Uvedené plnomocenstvo považoval prvostupňový súd za dostatočné odstránenie nedostatku podania opravného prostriedku oprávnenou osobou.

Prvostupňový súd po preskúmaní veci a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. dospel k záveru, že na strane správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona, a preto napadnuté rozhodnutie podľa § 250q ods.2 O.s.p. potvrdil. O trovách konania rozhodol podľa § 250k ods.1 O.s.p. tak, že v konaní neúspešnej navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal. Zároveň zaviazal navrhovateľku zaplatiť súdny poplatok podľa § 2 ods.4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, nakoľko navrhovateľka je poplatníkom, keďže podala opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebola úspešná.

II.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala v zákonnej lehote prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu odvolanie navrhovateľka. V úvode odvolania bola vznesená námietka, že predmetná vec nebola v kompetencii Krajského súdu v Banskej Bystrici, do kraja ktorého nepatria a skutok sa stal v kraji žilinskom. V odvolaní bolo ďalej uvedené, že úlohou odporkyne bolo len posúdiť, či navrhovateľka má po právnej stránke na právnikovi pri zastupovaní na Okresnom súde v Liptovskom Mikuláši, kde bola podaná žaloba na Okresný úrad práce soc. vecí, aby bolo rozhodnuté, či má alebo nemá nárok na príspevok pri narodení dieťaťa vo výške 678,49 €.

Splnomocnený zástupca navrhovateľky ďalej uviedol nasledovné: „Dňa 18.3.2012 som navštívil pracovníčku centra právnej pomoci, aby sa vyjadrila, či dcéra má nárok na obhajcu. Pracovníčka pani V. mi dala odpoveď, že ona nemá v kompetencii poskytovanie právnej pomoci pre otázky a veci charakteru sociálneho a teda nemôže o tom rozhodnúť, či dcéra má alebo nemá nárok na pridelenie právneho zástupcu v jej veci. Ja som jej povedal, že ak nemá na to kompetenciu, požiadam o to Ministerstvo spravodlivosti. Po mojom výroku už hneď bola ochotná to urobiť a už mala aj mandát na ten úkon. Je to osoba, ktorá nemá záujem riešiť takéto problémy občanov, má iba výhovorky, že to nemá v kompetencii a z toho dôvodu nemôže v tejto veci pomôcť. Ona sama tam nemá dosť práce a ešte požiadala o jednu pracovnú silu, ktorá je tam zbytočná a zaťažuje rozpočet štátu a peniaze daňových

poplatníkov. Teda nesúhlasím s rozsudkom Krajského súdu v tej časti, že menovaná má rozhodovacie právo, či má alebo nemá nárok na príspevok pri narodení druhého dieťaťa V., nar.XX.XX.XXXX.“

III.

Odporca v podrobnom písomnom vyjadrení k odvolaniu, v rámci ktorého zrekapituloval priebeh správneho konania, navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23Sp/36/2013 -28 z 31. októbra 2013 ako vecne správny potvrdil. Uviedol tiež, že napriek správaniu sa pána M. a pani M., ktoré prekročilo mieru negatívnych reakcií klienta, pričom šlo o opakujúce sa konanie z ich strany, so stúpajúcou tendenciou a hrubým spôsobom znevažujúce prácu pracovníčok centra právnej pomoci a vážnosť štátneho úradu - centrum pri posudzovaní žiadosti navrhovateľky pri rozhodovaní o nároku na poskytnutie právnej pomoci v právnej veci vyplatenia príplatku k príspevku pri narodení dieťaťa postupovalo v súlade so zákonom. Negatívne rozhodnutie bolo vydané dňa 18. marca 2013 v zmysle § 6 ods.1 písm. b) zákona č. 327/2005 Z.z., a to z dôvodu zrejmej bezúspešnosti sporu.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 211 a nasl. O.s.p.) v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 vety prvej O.s.p. v spojení s § 250l ods.2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk . Rozsudok bol verejne vyhlásený 28. januára 2015 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia /§ 250i ods.1 O.s.p./.

Úlohou krajského súdu v predmetnej veci bolo postupom podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov - § 250l a nasl. O.s.p.) rozhodnúť o opravnom prostriedku navrhovateľky proti neprávoplatnému rozhodnutiu odporcu sp. zn. 2463/2013 z 18. marca 2013, ktorým podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. účinného v čase vydania napadnutého rozhodnutia nepriznal navrhovateľke nárok na poskytnutie právnej pomoci a to z dôvodu, že na základe priložených listinných dokladov mal preukázať, že žiadateľka (navrhovateľka) nespĺňa podmienku vylúčenia zrejmej bezúspešnosti sporu, ktorá je nevyhnutým predpokladom na poskytnutie právnej pomoci v zmysle príslušných ustanovení citovaného zákona.

Podľa ust. § 6 ods. 1 citovaného zákona, fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

Podľa § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremlčalo a či je žiadateľ schopný označiť

dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým ako súd prvého stupňa potvrdil rozhodnutie odporcu sp. zn. 2463/2013 z 18. marca 2013, ktorým navrhovateľke nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci. Odvolací súd v rozsahu odvolacích dôvodov preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu a konanie mu prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal s námietkami uvedenými v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Podľa § 246c ods. 1, veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania navrhovateľky vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu, pričom nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení rozsudku prvostupňového súdu.

Odvolací súd zdôrazňuje, že za stavu, že správny orgán skúmajúc v zmysle § 6 ods.1 zák. č. 327/2005 Z.z. podmienky - za existencie ktorých má fyzická osoba právo na poskytnutie právnej pomoci - zistil, že navrhovateľka nespĺňa podmienku v zmysle § 6 ods.1 písm. b) cit. zákona, t.j. podmienku vylúčenia zrejmej bezúspešnosti sporu, nemohol jej žiadosti o poskytnutie právnej pomoci vyhovieť. Navrhovateľke totiž jednoznačne nevznikol v zmysle § 3a ods.5 zák.č. 235/1998 Z.z. nárok na príplatok k príspevku pri narodení druhého alebo tretieho dieťaťa, pretože jedno z jej detí (mal. U.) bolo na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši č.k. 3P/265/2008-57 z 23.03.2009, zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom R. a M.. Zákon č. 235/1998 Z.z. neumožňuje vyplatiť navrhovateľke príplatok k príspevku pri narodení druhého a tretieho dieťaťa, ak jedno z jej detí bolo zverené súdom do náhradnej osobnej starostlivosti inej osobe ako je rodič.

Odvolací súd prisvedčil prvostupňovému súdu tiež v tom, že tvrdenie zástupcu navrhovateľky, že zákon č. 235/1998 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť až od 1.01.2010 sa nevzťahuje na skôr narodené deti, nemá oporu v zákone. Z ustanovenia § 15 ods. 4 zák. č. 235/1998 Z.z. totiž jednoznačne vyplýva, že tento zákon sa vzťahuje aj na deti, ktoré sa narodili pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona.

Pokiaľ splnomocnený zástupca navrhovateľky v rámci odvolania namietal miestnu príslušnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici, odvolací súd poukazuje na odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Žiline č. k. 22Sp/24/2013-11 z 20.5.2013 (právoplatného dňom 28.5.2013), ktorým bola predmetná vec postúpená Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu miestne príslušnému. Z dokladu o doručení nachádzajúcom sa na č.l. 12 v súdnom spise vyplýva, že uvedené uznesenie splnomocnený zástupca navrhovateľky prevzal do vlastných rúk dňa 25.5.2013.

Odvolací súd zistil, že odvolanie navrhovateľky neobsahuje žiadne nové právne relevantné tvrdenia a dôkazy, ktoré by mohli ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. Krajský súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil a s ktorými sa odvolací súd v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožnil.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, napadnutý

rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods.2 O.s.p. a § 250ja ods.3 veta druhá O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že navrhovateľke, ktorá v tomto konaní nemala úspech, ich náhradu nepriznal (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods.2 O.s.p, § 250k ods.1 O.s.p. s použitím § 246c ods.1 vety prvej O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.